

UNGE HØYRES JUSTISPROGRAM

PROGRAMKOMITEENS FORSLAG

Foto: Karl Daniels

Unge Høyre vil ha en justispolitikk som har individets frihet, ansvar og sikkerhet som utgangspunkt. Justispolitikkenes grunnleggende oppgave er å sørge for hver enkelt borgers trygghet og rettssikkerhet i et fritt og demokratisk samfunn.

Foto: Sergii Gnatuk

UNGE HØYRES 52.

LANDSMØTE

Sundvolden 20.-22. juni 2014

Innhold

1	Kapittel 1: Unge Høyres justispolitiske grunnsyn	4
2	Kapittel 2: Forebygging av kriminalitet	4
3	Kriminalitetsforebyggende tiltak	4
4	Barnevern og familie	5
5	Rus og psykiatri	6
6	Samfunnsstraff	6
7	Kapittel 3: Straff	6
8	Straffenivået	6
9	Utsendelsesavtaler	7
10	Kapittel 4: Rettsikkerhet	7
11	Tilgang på juss	8
12	Bevisførsel og etterprøvnbarhet	8
13	Justismord	8
14	Foreldelse	9
15	Gjenopptakelse	9
16	Tilregnelighet	9
17	Kapittel 5: Domstolene	10
18	Domstolsprosessen	10
19	Juryordning	10
20	Konfliktråd	11
21	Kapittel 6: Kriminalomsorg	11
22	Soning	11
23	Rehabilitering	12
24	Ettervern	12
25	Kapittel 7: Personvern	12
26	Kapittel 8: Politiet	13
27	Politiutdanningen	13
28	Pensjon	13
29	Organisering av politiet	13
30	Oppgaver politiet skal utføre	14
31	Politiverktøy	14
32	Organisert kriminalitet	14
33	Kapittel 9: Beredskap og samfunnsikkerhet	15
34	Terrorberedskap	15
35	Cybersikkerhet	15
36	Vedlegg: Begrunnelse for flertallsinnstilling og dissenser	17

Forord

Programkomiteen ble satt ned av landsstyret februar 2013, og har bestått av Sandra Bruflot, Mari Holm Lønseth, Therese Leerbeck, Elise Loftheim, Gulsum Koc, Simen Nord, Snorre Loen, Eline Storeide og Kristian Tonning Riise (leder). Politisk rådgiver i Unge Høyre, Markus Weierud, etterfulgt av Jacob Mæhle, har fungert som sekretærer for komiteen, og deltatt i diskusjonene underveis. Komiteen har hatt besøk av flere interne og eksterne innledere som har gitt innspill og bidratt til gode debatter.

Landsstyret vedtok følgende mandat for programkomiteen:

Programkomiteen skal utarbeide et program som skal behandles av Unge Høyres Landsmøte i juni 2014. Endelig innstilling på program skal oversendes UHL innen 01. mars 2014. Programkomiteen skal diskutere temaet justis og komme med konkrete forslag på hvordan Norges justispolitikk skal være. Komiteen har mandat til å endre navn på programmet. I tillegg til å skrive forslag til program må programkomiteen sørge for å skape en bred debatt i organisasjonen og sørge for forankring av komiteens arbeid. Det er viktig at programkomiteen bidrar med artikler og innlegg til både eksterne og interne fora, samt Unge Høyres nettsider.”

Justispolitikk omhandler et bredt spekter av temaer, og berører oss i alle deler av livet. I bred forstand handler justispolitikken om å sørge for at vi alle kan leve frie og trygge liv i en rettsstat tuftet på liberaldemokratiske verdier, med de plikter det innebærer for både myndigheter og individ.

Altfor ofte handler justisdebatten kun om det som skjer etter noe har gått galt. Komiteen har forsøkt å belyse justispolitikkenes bredde, ved også å legge vekt på det forebyggende arbeidet.

Programmet legger blant annet opp til en grundig diskusjon om grunnlaget for straff i Norge, straffenivå og soning. Samtidig ønsker komiteen å styrke enkeltindividets stilling overfor myndighetene, og personvern og rettssikkerhet har derfor fått mye plass. Komiteen ønsker å markere at vi mener samfunnet allerede har tatt for mange steg i retning av inngripen i den enkeltes privatliv.

Vi håper programmet stimulerer til spennende debatter om praktiske og prinsipielle justispolitiske problemstillinger, og gleder oss til å se endringsforslag og delta i programdebatten på landsmøtet.

På vegne av komiteen,

Kristian Tonning Riise
Sentralstyremedlem i Unge Høyres Landsforbund

Kapittel 1: Unge Høyres justispolitiske grunnsyn

Unge Høyre vil ha en justispolitikk som har individets frihet, ansvar og sikkerhet som utgangspunkt. Justispolitikkenes grunnleggende oppgave er å sørge for hver enkelt borgers trygghet og rettssikkerhet i et fritt og demokratisk samfunn.

Staten skal gjøres i stand til å beskytte den enkelte borger mot både eksterne og interne trusler. Samtidig må det, i et liberalt demokrati, settes klare begrensninger for myndighetenes maktutøvelse. Justispolitikken er like mye til for å beskytte enkeltindividet mot overgrep fra staten, som den er til for å gjøre staten i stand til å beskytte enkeltindividet mot overgrep fra andre.

Unge Høyre legger til grunn at hvert enkelt menneske er ansvarlig for sine handlinger. Staten skal sikre enkeltmenneskets rett til å foreta frie valg, noe som innebærer at det enkelte menneske må holdes direkte ansvarlig for de handlingene som begrenser andres mulighet til å gjøre det samme.

Unge Høyres justispolitikk baserer seg på en forståelse av mennesker som frie autonome individer. Vi påvirkes alle, gjennom livet, av en rekke faktorer som spiller inn på hvordan vi handler. Likevel har vi alle til syvende og sist et valg mellom å gjøre rett og galt.

Unge Høyre mener derfor at straff ikke bare er til for å avskrekke andre fra å gjøre det samme. Vi mener at enkeltindividet kan straffes og holdes ansvarlig fordi det har gjort noe galt når det kunne valgt rett, ikke kun fordi andre ikke skal gjøre noe galt. På denne måten kan vi forstå samfunnsansvaret som hviler på alle borgere.

For Unge Høyre er det et grunnleggende prinsipp at det alltid er staten som må bevise overfor enkeltmennesket hvorfor frihetsinnskrenkninger er nødvendig. I et samfunn der det ikke lenger er teknologien som setter grensene for inngripen i den enkeltes personvern, må politikerne sette grensene. Derfor er Unge Høyre kategorisk motstander av overvåking og inngrep i folks privatliv uten skjellig grunn til mistanke.

Det kan ofte være fristende å gi opp flere av våre friheter av hensyn til statens gode hensikter for oss alle. For Unge Høyre er det viktig å påpeke at også frihet har en kostnad, og at politikernes kanskje viktigste oppgave er å beskytte den mot det stadige presset for mer kontroll over individet.

Kapittel 2: Forebygging av kriminalitet

Forebygging må skje i samarbeid mellom lokalsamfunnet, det offentlige, og frivillige organisasjoner.

En god skole, et trygt bomiljø og et godt utbygd fritidstilbud er viktig for å forhindre at ungdom rekrutteres til kriminelle miljøer. Ungdom som er i risikozonen må plukkes opp tidlig slik at de får den hjelpen de trenger.

Kriminalitetsforebyggende tiltak

SLT (Samordning av lokale kriminalitetsforebyggende tiltak) er opprettet for å ha et godt forebyggende arbeid. Mye av arbeidet som blir gjort her har gode resultater. Samtidig er effekten av mange tiltak usikker. Offentlig støtte til forebygging bør være forbeholdt de prosjektene og organisasjonene som har gode resultater. Kommunene som lykkes med kriminalitetsforebyggende tiltak bør belønnes for dette.

90 **Unge Høyre vil:**

- 91 • Ha en kritisk gjennomgang av forebyggende tiltak som får offentlige tilskudd, og fjerne
- 92 støtten til tiltak som ikke har tilfredsstillende resultater.
- 93 • Overføre offentlig støtte til tiltak og frivillige organisasjoner som har gode resultater.
- 94 • Legge til rette for økt bruk av konfliktråd og oppfølgingsteam.
- 95 • Åpne for bruk av velferdsobligasjoner (Social Impact Bonds) for
- 96 kriminalitetsforebyggende tiltak.

97

98 **Barnevern og familie**

99 En vanskelig oppvekst kan være en medvirkende årsak til at mennesker begår kriminelle
100 handlinger senere i livet. Unge Høyre vil overføre hele ansvaret for barnevernet til
101 kommunene, forutsatt at de har god nok kompetanse og robuste fagmiljøer. Unge Høyre vil
102 overføre hele ansvaret for barnevernet til kommunene, under forutsetning av at de har god
103 nok kompetanse og robuste fagmiljøer.

104

105 **Unge Høyre vil:**

- 106 • Etablere et tettere samarbeid mellom barnevernet og andre offentlige institusjoner.
- 107 • Overføre ansvaret for barnevernet til kommuner.
- 108 • At alle kommuner skal være tilknyttet en døgnbemannet barnevernsvakt.

109

110 I dag står flere hundre barn i kø for å få tildelt fosterhjem og institusjonsplass. Lange køer
111 gjør at mange må bytte både skole og hjem flere ganger før de får en fast plass. Dette gjør
112 en allerede vanskelig situasjon enda verre. For å kutte ned på køen og på den måten
113 redusere skolebytter og flyttinger ønsker Unge Høyre at også private aktører kan rekruttere
114 fosterhjem. Der mulighetene ligger til rette for det og er forsvarlig, må muligheten for å
115 plassere barn hos slektninger utforskes.

116

117 **Unge Høyre vil:**

- 118 • Legge til rette for færrest mulig skolebytter og flyttinger av barnevernsbarn.
- 119 • La flere private aktører rekruttere fosterhjem og drive institusjoner.
- 120 • Styrke støtteapparatet rundt fosterfamilier.
- 121 • At der forholdene ligger til rette for det og det er forsvarlig, bør barn bli plassert hos
122 noen i familien.

123

124 Barnevernsbarn er overrepresentert på frafallsstatistikken og arbeidsledighetsstatistikken. Alt
125 for mange barnehjemsbarn har mistet så mye pensum i sine turbulente år at de mangler de
126 nødvendige verktøyene for å delta i samfunnet på lik linje med andre. Derfor mener Unge
127 Høyre at skolene må ha plikt til å gi barn i barnevernets omsorg tilpasset undervisning.
128 Videre byr det tradisjonelle skoleløpet med klassetrinn et problem. Når sakene tar lang tid er
129 det forståelig at barnet ikke klarer å konsentrere seg om skolen. I løpet av den tiden går man
130 gjennom opptil flere klassetrinn uten å få med seg pensum skikkelig. Unge Høyre mener
131 derfor at barnevernsbarn skal kunne, etter vurdering av klassestyrer og med barnets
132 samtykke, fritas fra klassetrinnsprinsippet. Undervisningen vil da kun ta utgangspunkt i
133 læringsmålene i de enkelte fag og barnet får undervisning etter hvor langt det har kommet.
134 Det betyr at om barnet eksempelvis trenger tolv år på grunnskolen som i dag er satt til ti år vil
135 det være mulig.

136

137 **Unge Høyre vil:**

- 138 • Gi skolene plikt til å gi barnevernsbarn tilpasset undervisning
- 139 • Gi barnevernsbarn mulighet for å fritas fra klassetrinnsprinsippet, der barnet kun
140 jobber ut fra læringsmålene i de enkelte fag.

141

142 **Rus og psykiatri**

143 Mennesker som sliter med rusproblemer eller psykiske vansker er overrepresentert på
144 kriminalitetsstatistikken. Disse menneskene må sikres et helhetlig, tilrettelagt og langsiktig
145 tilbud. Ekstra viktig er det at unge mennesker fanges opp tidlig.

146

147 **Unge Høyre vil:**

- 148 • Ruste opp psykologtjenestene i kommunene.
- 149 • Styrke lavterskeltilbudene til barn og unge, som skolehelsetjenesten og
150 helsestasjonene.
- 151 • Gi rusmiddelavhengige og folk med psykiske vansker tilgang til rask behandling.
- 152 • Innføre fritt behandlingsvalg mellom private, offentlige og frivillige aktører.
- 153 • Bedre overgangen mellom barnpsykiatrien og voksenpsykiatrien.
- 154 • Innføre stykkprisfinansiering der staten betaler og pengene følger brukeren.

155

156 **Samfunnsstraff**

157

158 Siden 2009 har bruken av samfunnsstraff sunket med over 20%. Unge Høyre mener at
159 samfunnsstraff er et godt alternativ til fengselsstraff og ønsker å i større grad ta i bruk dette
160 der det er forsvarlig. Med økende soningskøer og mangel på fengselsplasser ser vi at
161 samfunnsstraff er en effektiv straffemetode som samtidig ivaretar den dømte og bidrar til
162 enklere inkludering og integrering i arbeidsliv, samt lavere tilbakefallsprosent. Unge Høyre
163 mener at det offentlige forbruket sammenhengende med fengselsstraff kan minkes ved økt
164 bruk av straffedømte i samfunnstjeneste både i offentlige og private organisasjoner.

165

166 **Kapittel 3: Straff**

167

168 Unge Høyre mener straffens formål er delt. Den skal virke preventivt på gjerningsmannen og
169 samfunnet, men den skal også være en gjengjeldelse for den straffbare handlingen. Det kan
170 være mange årsaker til at noen begår kriminelle handlinger. Oppvekstmiljø, biologiske
171 forutsetninger, samfunnet og rene tilfeldigheter kan være medvirkende faktorer til at enkelte
172 får en kriminell løpebane. Samtidig må den enkeltes frie vilje og personlige ansvar være
173 avgjørende for bruken av straff, der den kriminelle må gis en mulighet til å gjøre opp for seg.

174

175 **Unge Høyre vil:**

- 176 • At gjengjeldelsesprinsippet anerkjennes som begrunnelse for straff på linje med
177 allmennpreventive og individualpreventive hensyn.
- 178 • Heve straffenivået for vinningskriminalitet, voldskriminalitet og seksualforbrytelser.
179 Beholde det generelle straffenivået for andre kriminalitetsformer slik det er i dag, med
180 noen justeringer på enkelte områder

181

182 **Straffenivået**

183 Unge Høyre legger vekt på at det skal være sammenheng mellom straffenivået for ulike typer
184 forbrytelser. Vi mener derfor at det bør gjøres enkelte endringer i dagens straffenivå. Det
185 høye straffenivået for narkotikaforbrytelser fremstår spesielt lite formålstjenlig, ettersom det
186 ikke er mulig å påpeke særlige preventive effekter. Samtidig vil det generelt høye
187 straffenivået for narkotikaforbrytelser vanskelig kunne forsvares med gjengjeldelse. Unge
188 Høyre mener det er uheldig at den øvre delen av strafferammen for seksuelle overgrep
189 benyttes i for liten grad. I andre tilfeller gir dagens høye minstestraft uheldige utslag som
190 begrenser domstolenes skjønn ved straffeutmålingen.

191

192 Siden sexkjøpsloven og hallikparagrafen ble vedtatt har prostitusjonen, vold mot prostituerte
193 og menneskehandel økt. Lovgivningen har altså ført til at hverdagen har blitt verre for
194 prostituerte. Unge Høyre mener derfor at sexkjøpsloven og hallikparagrafen må fjernes

195
196

Unge Høyre vil:

- 197 • Senke straffene for bruk og besittelse av små mengder narkotika, og skjerpe straffene
198 for øvrige narkotikaforbrytelser
- 199 • Fjerne minstestrafen for seksuelle overgrep.
- 200 • Ha strengere reaksjoner på identitetstyveri og datainnbrudd.
- 201 • Oppheve sexkjøpsloven og hallikparagrafen

202

203 Unge Høyre ønsker at Norge også i fremtiden skal ha et humant straffesystem med gode
204 soningsforhold og et relativt lavt straffenivå. Både ut i fra et humanistisk verdisyn, men også
205 fordi det gir lavere og mildere kriminalitet. Unge Høyre er motstandere av dødsstraff i alle
206 tilfeller, og mener dagens ordning med forvaring i de mest alvorlige tilfellene er riktig. Unge
207 Høyre vil imidlertid sette minstetiden for forvaringsdømte til 2/3 av straffen, slik at det er i
208 overenstemmelse med ordinær straff.

209

Unge Høyre vil:

- 211 • Beholde maksimumsstraff på 30 år i Norge, jamfør ny straffelov av 2005.
- 212 • Beholde kriminell lavalder på 15 år.
- 213 • Heve minstetiden for forvaring til 2/3 av straffen
- 214 • Arbeide for avskaffelse av dødsstraff i de land der det fortsatt er i bruk.

215

Utsendelsesavtaler

216 De siste årene har økningen i kriminalitet i hovedsak vært blant utenlandske kriminelle som
217 kommer til Norge og driver med narkotika, hvitvasking, gjengkriminalitet og
218 vinningskriminalitet. En effektiv måte å kunne bekjempe dette på vil være å ha raskere
219 hjemsendelser av utenlandske kriminelle, få på plass utsendelsesavtaler med flere land og
220 sørge for at flere kan sone i hjemlandet.

221

Unge Høyre vil:

- 222
- 223
- 224 • Ha raskere utsending av utenlandske kriminelle.
- 225 • Senke terskelen for å utvise utenlandske borgere som dømmes for kriminelle
226 handlinger.
- 227 • Få på plass utsendelsesavtaler med flere land, slik at flere kan sone i hjemlandet.
- 228 • Returnere grunnløse asylsøkere og personer som oppholder seg ulovlig i Norge
229 raskere til deres opprinnelsesland.
- 230 • Opprette en hurtigetat for asylsøkere som blir tatt for kriminelle handlinger, der
231 søknaden behandles raskt og søkeren returneres til opprinnelseslandet ved avslag.
- 232 • Opprette to typer mottak: et lukket mottak for de som skal returneres og et åpent for
233 de som venter på behandling.

234

Kapittel 4: Rettsikkerhet

235

236 Rettssikkerhet er en fundamental verdi i et liberalt demokrati. Det handler både om at
237 enkeltindividet skal beskyttes mot overgrep og vilkårlighet fra myndighetenes side, men også
238 at man skal ha anledning til å forsvare sine rettslige interesser i private relasjoner. Den
239

240 enkelte skal være i stand til å vite sine rettigheter, og inngrep i den enkeltes rettigheter skal
241 være hjemlet i lov.

242

243 **Tilgang på juss**

244 Kjennskap til rettigheter og plikter medfører bedre forutberegnelighet for borgerne, og større
245 respekt for lovene. Av hensyn til borgernes rettsikkerhet bør det i større grad legges til rette
246 for at juridisk informasjon er lett tilgjengelig og forståelig for borgere uten juridisk
247 kompetanse.

248

249 For å sikre svakere gruppers rettssikkerhet er det viktig med ordninger som sørger for at
250 juridiske verktøy er tilgjengelig også for mennesker med trang økonomi. Unge Høyre ønsker
251 derfor å utvide ordningen med fri rettshjelp for å motvirke større forskjeller i rettssikkerheten
252 til de mest ressurssterke og de mest ressursvake.

253

254

255 **Unge Høyre vil:**

- 256 • Gjøre forarbeider og rettsavgjørelser allment tilgjengelig vederlagsfritt.
- 257 • Utvide behovsprøvingen av fri rettshjelp til flere saksområder.
- 258 • Heve inntektsgrensen for fri rettshjelp.
- 259 • At begge parter skal ha rett til fri rettshjelp i private tvister, dersom en av dem
260 kvalifiserer.

261

262 **Bevisførsel og etterprøvbarehet**

263 For å sikre etterprøvbarehet av forklaringene til alle parter der saken skal gå for en høyere
264 domstol, kan det være avgjørende at alle avhør og rettsforhandlinger er dokumentert med
265 både lyd- og videoopptak. Unge Høyre mener derfor at dette må være et krav i alle
266 rettsaker i Norge.

267

268 For å sikre tiltaltes rettssikkerhet er det også viktig å redusere muligheten for
269 feilidentifikasjon. Politiet benytter seg i dag av ett sett persongalleri ved bruk av
270 personkonfrontasjon og deretter vitnes utpeking. Unge Høyre mener at dette ikke er
271 tilstrekkelig, og ønsker å innføre et krav om minst tre sett.

272

273 **Unge Høyre vil:**

- 274 • At alle avhør og rettsforhandlinger skal dokumenteres med lyd- og videoopptak.
- 275 • Dokumentere vitnes utpeking med videoopptak.
- 276 • At antall sett for personkonfrontasjon økes til fra ett til minst tre.

277

278 **Justismord**

279 Det er et mål å dømme den skyldige, men det er et overordnet mål å unngå justismord.
280 Dessverre har vi sett flere alvorlige tilfeller av justismord i Norge. I flere alvorlige straffesaker
281 har domstolene ikke stilt strenge nok krav til påtalemyndighetenes bevisførsel, og
282 privatetterforskere har i flere saker vært avgjørende for frifinnelse. For å sikre et sterkere
283 vern mot justismord mener Unge Høyre at staten bør refundere etterforskningskostnadene,
284 der bevis for gjenopptakelseskommisjonen fører til at saken blir gjenopprettet.

285

286 **Unge Høyre vil:**

- 287 • At staten skal refundere privatetterforskeres etterforskningskostnader i saker som blir
288 gjenopprettet etter fremlagt bevis til gjenopptakelseskommisjonen.

289

290 **Foreldelse**

291 I dag er foreldelsesfristene for straffansvar fra 2 til 25 år, avhengig av lengstestrafen i det
292 enkelte straffebudet. Det betyr at etter en gitt periode medfører ikke en forbrytelse lenger
293 straff. Det er mange gode grunner til å ha en foreldelsesfrist. Samtidig mener Unge Høyre at
294 enkelte handlinger er av en slik alvorlighetsgrad at tidsavstanden ikke burde ha betydning for
295 straffansvaret.

296
297 Vi vet at det kan ta tiår før enkelte våger å snakke om overgrep de ble utsatt for som barn. I
298 mange tilfeller kan saken allerede være foreldet på dette tidspunktet. Unge Høyre synes
299 også det er galt at pårørende fratras rettferdighet i drapssaker.

300
301 **Unge Høyre vil:**

- 302 • Fjerne foreldelsesfristen for seksuelle overgrep mot barn.
- 303 • Fjerne foreldelsesfristen for overlagte drap.
- 304 • Fjerne foreldelsesfristen for forbrytelser med maksimal strafferamme.

305
306 **Gjenopptakelse**

307 For å sikre rettssikkerheten i Norge er det viktig at gjenopptakelseskommisjonen har
308 tilstrekkelig kompetanse til å vurdere om den dømte skal få saken sin behandlet på nytt.
309 Gjenopptakelseskommisjonen må ta stilling et bredt spekter av saker, som kan være svært
310 kompliserte. Unge Høyre vil derfor utvide og vurdere sammensetningen av dette organet for
311 å garantere at søknader om gjenopptakelse får en skikkelig vurdering.

312
313 Det er ingen rettighet å få en fjerdebehandling av saken sin. Samtidig utgjør
314 gjenopptakelseskommisjonen et viktig korrektiv til statsmakten, og en påminnelse om man
315 aldri kan sikre seg helt mot feil.

316
317 I dag finnes det ikke en enhetlig oppbevaring for bevis i straffesaker, og det er fare for at
318 viktig bevismateriale kan gå tapt. For å sikre bevismateriale ønsker Unge Høyre å opprette
319 en enhetlig oppbevaring for bevis i straffesaker, og sørge for at bevismateriale blir sikret så
320 lenge det er mulighet for gjenopptakelse.

321
322 **Unge Høyre vil:**

- 323 • Opprette en enhetlig oppbevaring for bevis i straffesaker.
- 324 • Sørge for at saksbeviser blir sikret så lenge det kan være mulig for gjenopptakelse.
- 325 • Utvide og endre sammensetningen av gjenopptakelseskommisjonen.

326
327 **Tilregnelighet**

328 Norge er et av få land som bruker det medisinske prinsipp. Det vil si at vurderingen av
329 straffansvar utelukkende handler om man var utilregnelig i gjerningsøyeblikket, ikke om
330 tilstanden har virket inn på den straffbare handlingen. I mange andre land benytter man det
331 psykologiske prinsipp. Ifølge dette prinsippet medfører psykose straffansvar med mindre
332 unnvikende sinnstilstand var en direkte årsak til handlingen. Unge Høyre mener det er i strid
333 med rettsfølelsen at mennesker som handler uten påvirkning av sin psykiske tilstand, ikke
334 blir straffet for åpenbart straffverdige handlinger.

335
336 **Unge Høyre vil:**

- 337 • Gjøre det psykologiske prinsipp gjeldende i tilregnelighetsvurderingen.

338
339 I dag er det i de fleste tilfeller tilstrekkelig med én rettspsykiatrisk vurdering for å avgjøre om
340 en tiltalt er strafferettslig tilregnelig. For å sikre rettssikkerheten til tiltalte, mener Unge Høyre
341 at det skal gjennomføres to rettspsykiatriske vurderinger når tiltalen gjelder et straffebud som
342 har en strafferamme høyere enn to år

343
344
345
346
347
348
349
350
351
352
353
354
355
356
357
358
359
360
361
362
363
364
365
366
367
368
369
370
371
372
373
374
375
376
377
378
379
380
381
382
383
384
385
386
387
388
389
390

Unge Høyre vil:

- Dersom rettspsykiatriske vurderinger er nødvendig, skal det være to rettspsykiatriske vurderinger når tiltalen har en strafferamme høyere enn to år.

Kapittel 5: Domstolene

Domstolene er den dømmende makt og samfunnets viktigste konfliktløser. De har som oppgave å ivareta rettsikkerheten til borgerne ved at ingen blir arrestert eller dømt uten lovhjemmel eller i strid med Grunnloven. Unge Høyre er opptatt av at rettsikkerheten til enkeltindivider ivaretas på best mulig måte. Derfor er det viktig at domstolene får tilstrekkelig med ressurser og blir avlastet fra oppgaver som kan utføres av andre med juridisk bakgrunn.

Domstolsprosessen

Domstolsprosessen i norsk rettsvesen er omfattende. Norge har flere ganger fått klare signaler fra Europeisk Menneskerettsdomstol (EMD) om at norsk domstolsbehandling tar uforholdsmessig lang tid. For at rettsfølelsen til partene i en rettssak skal ivaretas, er det viktig at saker behandles så raskt som mulig, uten at det går på bekostning av kvaliteten på behandlingen.

Unge Høyre mener det er viktig med en god og effektiv rettsbehandling. En mulig løsning er å benytte alternative metoder til å løse rettstvister. I straffesaker hvor strafferammen er lav, bør forenklete rettsprosesser benyttes i større grad, fremfor at partene venter i lang tid på å få sakene sine behandlet av domstolen.

For å møte en fremtid med strenge krav til god ressursutnyttelse og stadig flere kompliserte og vanskelige saker er det behov for større tingretter. Dette vil gi en mer profesjonell drift og bidra til at dommerne og saksbehandlerne kan rendyrke fokuset på saksbehandling og saksavvikling. Færre og mer robuste domstoler vil også åpne for en moderat spesialisering, ikke bare for den dømmende virksomhet, men også innenfor ledelse, administrasjon, IKT og sikkerhet.

Unge Høyre vil:

- Ha en raskere og mer effektiv saksbehandling av rettstvister.
- Bevilge mer ressurser til domstolsadministrasjonen.
- Åpne for forenklete rettsprosesser i straffesaker som avlaster domstolene.
- Redusere antall tingretter fra 66 til 30.
- Legge til rette for videooverføring av vitneforklaringer i rettssaker mellom rettslokaler

Juryordning

For å ivareta rettsfølelsen til alle parter er det viktig at en begrunnelse legges frem ved domsavgjørelsen. Unge Høyre mener at dagens juryordning ikke ivaretar rettsfølelsen til tiltale, og mener derfor at juryordningen bør erstattes med en utvidet meddomsrett. Med en meddomsrettordning vil tre fagdommere sammen med fire lekfolk, beslutte dommen og skrive begrunnelsen sammen. En slik løsning vil gjøre det enklere for den tiltalte å forsone seg med beslutningen og ikke minst vil rettsfølelsen i en rettssak i større grad bli ivaretatt.

Unge Høyre vil:

- 391 • Avvikle juryordningen og erstatte den med en utvidet meddomsrett.
392

393 **Konfliktråd**

394 Flere studier viser at fengselsdømte ungdommer i stor grad faller tilbake til kriminelle miljøer
395 etter endt soning. Unge Høyre mener det er på tide å skape en holdningsendring i norsk
396 strafferett for unge kriminelle. Erfaringer fra Storbritannia og andre europeiske land viser at
397 bruk av konfliktråd reduserer tilbakefall kraftig.

398
399 Konfliktråd skal være en egen straffereaksjon hvor ungdom blir dømt av domstolene og
400 gjennomføringen av straffen overføres til konfliktrådet. Den dømte vil være forpliktet til å
401 følge en Ungdomsplan over en periode som inneholder vilkår og krav. Hensynet bak
402 konfliktrådet er gjenoppretting.

403 404 **Unge Høyre vil:**

- 405 • Innføre konfliktråd som en mulig straffereaksjon for unge mellom 15 og 23 år, ved
406 samtykke fra fornærmede/pårørende.
- 407 • At brudd på konfliktrådets vilkår medfører soning i fengsel.

408 409 **Kapittel 6: Kriminalomsorg**

410
411 Kriminalomsorgen skal gjennomføre varetektsfengsling og straffereaksjon på en måte som er
412 betryggende for samfunnet og som motvirker straffbare handlinger. Hensynet til samfunnets
413 krav om beskyttelse mot kriminelle handlinger skal balanseres med hensynet til den enkelte
414 domfelte. Målet er at den innsatte gjøres i stand til å leve et kriminalitetsfritt liv etter endt
415 soning.

416 417 **Soning**

418 Unge Høyre er positive til soningsalternativer som elektronisk soning, for enkelte innsatte.
419 Dette gjelder særlig unge førstegangskriminelle med stor fare for å stimuleres til mer
420 kriminalitet i fengsel. Muligheten til dette må også avgjøres etter straffebruddets art.

421
422 Norge har flere ganger fått kross kritikk fra menneskerettighetsorganer i Europarådet og FN
423 for norsk bruk av varetekt. Unge Høyre er kritiske til at Norge stadig bryter
424 menneskerettighetene, og mener soningskapasiteten må økes for å imøtekomme kravene til
425 menneskerettigheter ved bruk av varetekt og glattcelle. Narkotikabruk i fengslene er et annet
426 stort problem. Unge Høyre vil innføre et strengere kontrollregime i fengslene, for å forhindre
427 bruk og omsetning av narkotika i norske fengsler.

428 429 **Unge Høyre vil:**

- 430 • Bygge flere fengsler for å sikre tilstrekkelig med soningsplasser.
- 431 • La private få ansvar for å bygge og vedlikeholde fengsler.
- 432 • Åpne for at Norge kan bygge og drifte fengsler i utlandet.
- 433 • Sørge for et tilstrekkelig antall fengselsbetjenter.
- 434 • Sørge for en bedre sammenheng mellom fengselsplasser og forbrytelsens
435 alvorlighetsgrad.
- 436 • Sørge for at Norge ivaretar sine menneskerettslige forpliktelser i forbindelse med
437 varetektsfengsel og isolasjon.

- 438
- 439
- 440
- 441
- 442
- 443
- Øke tilgangen til elektronisk soning, særlig for unge med stor fare for å havne i kriminelle miljøer.
 - Forhindre omsetning av narkotika i fengsler, ved hyppigere bruk av narkohund.
 - Legge til rette for flere ungdomsfengsler for å ivareta kravet om at barn ikke skal sone sammen med voksne
 - La private aktører stå for fangetransport

444

445 Rehabilitering

446 Kriminalomsorgen skal ruste hver enkelt til å leve et lovlydig liv etter soning. Dette innebærer
447 for eksempel at man er rusfri, har utdanning og har fått arbeidstrening som kan sørge for at
448 man kommer seg ut i arbeid. Unge Høyre mener derimot ikke at det er hensiktsmessig å gi
449 tilbud om utdanning eller arbeidstrening til mennesker som ikke skal tilbakeføres til det
450 norske samfunnet, og ønsker derfor å opprette egne fengsler for denne gruppen.

451

452 Unge Høyre vil:

- 453
- Tilby forebyggende program som skole, rehabilitering og arbeidstrening i fengsler.
 - Støtte program og kurs som foregår i og etter fengselsoppholdet, som for eksempel omhandler sinnemestring og vold i nære relasjoner.
 - Tilby livslang rett til videregående utdanning i fengsler.
 - Opprette egne fengsler, med enklere standard samt uten tilbud om utdanning, for mennesker som ikke skal tilbakeføres til det norske samfunnet etter endt soning.
 - Gjennomgå reglene i folketrygden, for å sørge for at utenlandske borgere i norske fengsler ikke oppnår pensjon og trygderettigheter.
- 454
- 455
- 456
- 457
- 458
- 459
- 460

461

462 Ettervern

463 Etter endt soning er det viktig å integrere og sosialisere tidligere innsatte. Målet må være å
464 føre tidligere innsatte tilbake til samfunnet, og at man i størst mulig grad skal være uavhengig
465 av det offentlige. Frivillige organisasjoner er sentrale for å nå denne målsettingen. For at
466 frivillige organisasjoner skal motta støtte, kreves det dokumentert effekt av prosjektet.

467

468 Unge Høyre vil:

- 469
- Legge mer vekt på frivillige organisasjoner i arbeidet med ettervern.
 - Kreve dokumentert effekt av prosjekter for å få offentlig støtte.
 - Åpne for bruk av velferdsobligasjoner (Social Impact Bonds) for ettervernstiltak
- 470
- 471

472

473 Kapittel 7: Personvern

474

475 Teknologien utvikler seg stadig raskere, og det er politikernes oppgave å sørge for at
476 hensynet til personvern blir ivaretatt. Det forutsetter også restriksjoner på politiets
477 tilgjengelige virkemidler.

478

479 Unge Høyre er grunnleggende motstandere av overvåking uten skjellig grunn til mistanke, og
480 mener lovgivningen på flere områder har tatt skritt i gal retning. Unge Høyre mener Stortinget
481 beveget seg i feil retning ved innføringen av datalagringsdirektivet, ved endringene i
482 åndsverksloven i 2013, og da det tillot bruk av overskuddsinformasjon fra telefon- og
483 romavlytting som bevis i rettssaker.

484

485 Unge Høyre vil:

- 486
- Være svært restriktive på hva slags virkemidler politiet og andre kan bruke når det går på bekostning av den enkeltes personvern.
- 487

- 488 • Reversere Datalagringsdirektivet.
- 489 • Reversere endringene i åndsverksloven.
- 490 • At bruk av overvåkningsmateriale skal kreve rettslig kjennelse.
- 491 • Fjerne muligheten til å benytte overskuddsinformasjon i form av telefon- og
- 492 romavlytting som bevis i rettssaker.

493

494 **Kapittel 8: Politiet**

495

496 Et robust politi er avgjørende for å sikre innbyggernes trygghet og rettsfølelse. Tilliten til at
497 både små og store anmeldte saker blir etterforsket og straffeforfulgt skaper respekt for loven
498 og er grunnlaget for et sivilisert samfunn. Et effektivt politi krever nok mannskap, og midler til
499 å drive kostnadskreven etterforskning, samt moderne utstyr i takt med den teknologiske
500 utviklingen i samfunnet. Samtidig må det stilles strenge krav til kontinuerlig trening, slik at
501 politiet er i stand til å håndtere krevende situasjoner.

502

503 **Politiutdanningen**

504 Unge Høyre mener politiutdanningen er blitt for teoretisk. Mange studenter klager over for lite
505 praktisk utdanning, med spesielt ønske om mer våpen- og beslutningstrening. Når
506 utviklingen i samfunnet og kriminaliteten stiller større krav til politiet, må også
507 politiutdanningen tilpasse seg. Unge Høyre mener politiutdanningen må gjennomgås med
508 sikte med på å gjøre den mer rustet til dagens utfordringer.

509

510 **Unge Høyre vil:**

- 511 • Sørge for at politistudenter får våpenopplæring tidligere i utdanningsløpet, og at
- 512 tidsbruken til våpenopplæring økes.
- 513 • At det innføres krav til jevnlig etterutdanning i ledelse og organisasjon.
- 514 • At politiutdanningen aktivt promoteres for blant innrullerte i Forsvaret.
- 515 • Gjøre politiutdanningen mer praktisk rettet, og ha mer øving på håndhevelse i felt.
- 516 • Utvide tilgangen til bruk av øvingslandsbyer i politiutdanningen.

517

518 **Pensjon**

519 I dag har politiet en særaldersgrense som gjør at de fleste ansatte må gå av med pensjon
520 tidligere enn hva som er hovedregelen i arbeidslivet. Denne aldersgrensen gjør at de fleste
521 politifolk kan slutte med full pensjon i en alder av 57 år. Mange politifolk fortsetter å bruke sin
522 politikompetanse som etterforskere og rådgivere i privat sektor i mange år etter de har gått
523 av med pensjon. Samtidig går politiet glipp av viktig kompetanse. Unge Høyre mener denne
524 ordningen har gått ut på dato, og taper samfunnet for viktige ressurser.

525

526 **Unge Høyre vil:**

- 527 • Fjerne særaldersgrensen for politifolk, og gå over til vanlig pensjonsalder.

528

529 **Organisering av politiet**

530 Organiseringen av politiet må vurderes med mål om best mulig utnyttelse av ressursene og
531 størst mulig grad av beredskap over hele landet.

532

533 **Unge Høyre vil:**

- 534 • Styrke bemanningen i politiet slik at det i snitt er to politifolk i operativ tjeneste per
- 535 1000 innbygger.
- 536 • Vurdere et system der politiets budsjetter deles opp i investering og drift.
- 537 • Ha bedre kommunikasjon mellom politidistriktene.
- 538 • Definere politidistriktenes oppgaver og redusere antall politidistrikt etter behov.

- 539
- Slå sammen lensmannskontorer for å skape større fagmiljøer og muliggjøre heldøgns bemanning flere steder.
- 540
- Stille større krav til ledelse og ansvarliggjøring i politiet.
- 541

542

543 **Oppgaver politiet skal utføre**

544 Et tilstedeværende og kriminalitetsbekjempende politi skaper trygge lokalsamfunn. Derfor er
545 det viktig at politiet prioriterer sin oppgave som nærpolti og kan beskytte borgerne mot
546 hverdagskriminalitet, samtidig som politiet forebygger mot og oppklarer mer alvorlige
547 kriminalitet. Mindre viktig er sivil rettspleie og rene forvaltningsoppgaver som ikke
548 understøtter politiets kjerneoppgaver.

549

550 For å sikre et synlig politi der folk ferdes, samtidig som vi sørger for at politiet har nok
551 ressurser til å etterforske saker, må politiressursene konsentreres rundt de viktigste
552 oppgavene. Politiets totale oppgaveportefølje bør derfor gjennomgås kritisk, med sikte på å
553 sette ut oppgaver til andre private, frivillige og offentlige aktører der det er mulig og
554 hensiktsmessig.

555

556 **Unge Høyre vil:**

- Frigjøre ressurser til politifaglig arbeid gjennom økt bruk av sivil kompetanse i politiet.
 - Ta i bruk sivilt utdannede som etterforskere innen sine spesialområder.
 - At politiet bør beholde funksjonen som åstedsansvarlig ved krisesituasjoner, men skal ved flom og lignende hendelser ikke bruke ressurser på håndtering ut over den akutte krise.
 - La kvalifiserte private leverandører gjøre DNA-analyser.
- 557
- 558
- 559
- 560
- 561
- 562

563

564 **Politiverktøy**

565

566 For at politiet skal være i stand til å utføre samfunnsoppdraget sitt, er det avgjørende at de
567 sikres tilgang til nødvendige virkemidler. Unge Høyre mener det er viktig at politikken setter
568 klare grenser for hvilke maktmidler politiet skal bruke. Fraværet av et politi som bærer våpen
569 har lenge vært, og er fortsatt, et sunnhetstegn for det norske samfunnet. Patruljerende biler
570 må imidlertid ha tilgang til våpen, slik at man har mulighet til å forsvare seg dersom det
571 oppstår en tilspisset situasjon.

572

573 **Unge Høyre vil:**

- Sikre tilgang på innlåste våpen i patruljerende politibiler
 - Flytte bevæpningsmyndighet fra politimester til operasjonsleder
 - Innføre tazere
- 574
- 575
- 576

577

578 Når den teknologiske utviklingen gir de kriminelle tilgang til nye verktøy er det avgjørende at
579 politiet henger med. Samtidig må hensynet til personvern veie tungt, og man bør ha øye for
580 den signaleffekten politiet har som utøver av statens makt mot den enkelte borger.

581

582 **Unge Høyre mener:**

- Det bør settes ned et utvalg som gjennomgår hvilke teknologiske muligheter som det allerede nå bør utformes lovreguleringer for, og evt. forbud mot å bruke.
 - Politiet bør samarbeide med andre etater og private for å ha transportkapasitet i hele landet.
- 583
- 584
- 585
- 586

587

588 **Organisert kriminalitet**

589 Skal man lykkes i å ta ut hele organiserte kriminelle nettverk kreves det større ressurser enn
590 det som tidligere har blitt bevilget. Et spesialisert fagmiljø og økte straffer for kriminelle

591 gjengangere vil gjøre det vanskeligere for organiserte kriminelle nettverk i å etablere seg og
592 operere i Norge.

593

594 **Unge Høyre vil:**

- 595 • Opprette en egen enhet hos politiet som utelukkende arbeider med organisert
596 kriminalitet.
- 597 • At Norge må forhandle om å bli e del av Europol på de områdene som ikke omfatter
598 Schengen-avtalen

599

600 **Kapittel 9: Beredskap og samfunnssikkerhet**

601

602 Det vil alltid være nødvendig å sikre at samfunnet er forberedt på å møte større og gjerne
603 uforutsette hendelser og kriser, som blant annet terroraksjoner, naturkatastrofer, epidemier,
604 ekstremvær og digitale angrep mot både militære og sivile mål. Håndteringen av slike
605 hendelser krever langsiktig planlegging og øvelser.

606

607 **Unge Høyre vil:**

- 608 • Opprette et offentlig tilgjengelig kart som tydelig viser hvilket departement som er
609 utpekt som lederdepartement i tenkelige krisesituasjoner.
- 610 • Dele opp justisdepartementet i to departementer: innenriks og justis.

611

612 **Terrorberedskap**

613 Radikalisering har mange og komplekse årsaker. Barnevernet, utdanningsinstitusjoner,
614 helsevesenet og politiet spiller viktige roller i forebyggende arbeid mot ekstremisme og
615 radikalisering. Fordi det havnet utenfor 22/7-Kommisjonens mandat å se på forebyggende
616 arbeid mot radikalisering, mener Unge Høyre at det må utarbeides en egen NOU eller
617 Stortingsmelding om temaet.

618

619 Om lag hvert tiende terrorangrep vi så langt har opplevd, har vært direkte rettet mot
620 myndighetsmål. Unge Høyre anerkjenner derfor at sikring av informasjon og særlig utsatte
621 personer er et viktig tiltak for å forhindre terrorisme. Det øves i dag for lite på krisehåndtering
622 i politiet, noe som svekker den allmenne samfunnssikkerheten.

623

624 **Unge Høyre vil:**

- 625 • Utarbeide en egen NOU eller Stortingsmelding som ser nærmere på
626 radikalisering, og forebyggende tiltak mot radikalisering.
- 627 • At det skal bli lettere for Statsbygg og norske myndigheter å benytte seg av
628 utenlandsk og privat ekspertise om objektsikring.
- 629 • Opprette en nasjonal operasjonssentral under Oslo Politidistrikt som deltar i
630 øvelser med andre politidistrikt, Kripos, Forsvarets Operative Hovedkvarter (FOH)
631 og PST jevnlig.
- 632 • Sørge for at alle norske politidistrikt har en grunnleggende forståelse for
633 forsvarets kapasitet i krisetilfeller.
- 634 • Ha flere fullskaløvelser, også på lite tenkelige scenarier.

635

636 **Cybersikkerhet**

637 Norge er et foregangsland i å ta i bruk nye, teknologiske virkemidler. Dette betyr samtidig at
638 vi i økende grad er sårbare for angrep utenfra. Cybertrusselen er blant de hurtigst voksende
639 truslene i vår tid, og strekker seg på tvers av tradisjonelle sektorer som forsvar, sivile
640 instanser og private bedrifter. Unge Høyre mener samarbeidet mellom politiet og forsvaret i
641 dag ikke er tilstrekkelig.

642

643 For å møte dagens krav til cybersikkerhet og for å finne svakheter i dagens infrastruktur er
644 det nødvendig å rekruttere personer med denne kompetansen.

645

646 **Unge Høyre ønsker:**

- 647 • At norske aktører som forsvaret og politiet skal delta i felles cyberøvelser med øvrige
- 648 nordiske land, og om mulig, andre internasjonale aktører.
- 649 • At cybersikkerhet som domene administreres av Forsvarsdepartementet.
- 650 • En aktiv rekruttering av «white hat hackers» som en forberedelse mot cybertrusler

651

652 Stadig flere norske selskaper, enkeltpersoner og politidistrikt benytter seg i dag av droner.

653 Unge Høyre ser positivt på teknologiutviklingen og ønsker at Norge skal være et
654 foregangsland i å ta i bruk droner. Dette vil imidlertid kreve strenge retningslinjer.

655

656 **Unge Høyre mener at:**

- 657 • Norske myndigheter må få på plass et norsk regelverk for bruk av droner.
- 658 • At politi, norske tollmyndigheter, brannvesen og sivile aktører skal få mulighet til å
- 659 benytte seg av droner.
- 660 • At datatilsynet må involveres i enda større grad for å etterse at alle som benytter seg
- 661 av droner med opptaksutstyr, gjør dette uten å bryte med personvernet.
- 662 • At overtredelser må straffes.

663

664 **Vedlegg: Begrunnelse for flertallsinnstilling og dissenser**

665 **DISSENS 1**

668 **Dissensbegrunnelse:**

669 Vinningskriminalitet, voldskriminalitet og seksualforbrytelser er forbrytelser hvor ofrene blir
670 hardt rammet. Til tross for dette straffes disse kriminalitetsformene relativt lavt i Norge. Dette
671 strider mot gjengjeldelsesprinsippet og den allmenne rettsoppfatningen. I tillegg blir hensynet
672 til offeret vektlagt i for liten grad. Ved disse kriminalitetsformene bør straffnivået økes.

674 **Begrunnelse for flertallsinnstilling:**

675 Dagens straffnivå er tilstrekkelig for å ivareta allmenn- og individualpreventive hensyn,
676 samtidig som det ivaretar prinsippet om gjengjeldelse. En av fengslenes hovedoppgaver er å
677 rehabilitere innsatte. Dersom man sitter i fengsel for lenge, avtar effekten av rehabilitering.

680 **DISSENS 2**

682 **Dissensbegrunnelse:**

683 Innførsel, fremstilling og omsetning av narkotika innebærer, i motsetning til bruk, et vesentlig
684 element av overlegg. En senkning av dagens straffnivå for dette er derfor ikke ønskelig.
685 Flere europeiske land som tidligere har senket straffnivået, har nå endret synet og hevet
686 strafferammen for narkotikaforbrytelser.

688 **Begrunnelse for flertallsinnstilling:**

689 Norge er et av landene i verden med de strengeste straffene for narkotikaforbrytelser,
690 samtidig som vi ligger i verdenstoppen i antall rusmisbrukere, overdoser og dødsfall. Det
691 høye straffnivået begrunnes normalt med preventive hensyn, til tross for at det ikke er mulig
692 å påpeke noen preventiv effekt. I stedet har satsingen på straff bidratt til store utgifter, mer
693 organisert kriminalitet og større lidelse for rusmisbrukere.

696 **DISSENS 3**

698 **Dissensbegrunnelse:**

699 Straffeutmålingen skal gjenspeile forbrytelsen som er begått. Det er enkelte handlinger som
700 er av så grov art at det bør være reell livstidsstraff for denne typen straffehandlinger.

702 **Begrunnelse for flertallsinnstilling:**

703 Det er svært få innsatte i norske fengsler som ikke skal tilbakeføres til det norske samfunnet.
704 I de få tilfellene der en innsatt ikke bør tilbakeføres har vi en forvaringsordning som ivaretar
705 dette hensynet. Det norske straffesystemet er bygget på tilgivelse og prinsippet om at man
706 skal kunne få sin straff og deretter fortsette livet sitt.

709 **DISSENS 4**

711 **Dissensbegrunnelse:**

712 I Norge har vi to skriftspråk. En favorisering av den ene formen i norsk lovverk stemmer ikke
713 overens med dette. Begge skriftspråkene bør være representert i fremtidig lovgivning så

714 lenge nynorsk og bokmål er sidestilt.

715

716 **Begrunnelse for flertallsinnstilling:**

717 For å få en mer enhetlig begrepsbruk bør alle nye lover skrives på bokmål, slik at alle kan
718 sette seg inn i de plikter og rettigheter de har etter loven.

719

720

721 **DISSENS 5**

722

723 **Dissensbegrunnelse:**

724 Av hensyn til prosessen mellom tiltale er tatt ut og saken skal føres for retten, og med tanke
725 på at tiltalen kan frafalle, bør mediene først få innsyn i dokumentbeviser i straffesaker etter at
726 de er lagt frem i retten.

727

728 **Begrunnelse for flertallsinnstilling:**

729 Medienes manglende innsyn i dokumentbeviser fører til mye spekulasjon i pressen med ulikt
730 faktisk grunnlag. Dette kan bidra til å danne et feilaktig inntrykk av en person eller en sak,
731 og i verste fall forhåndsdomme tiltalte i mediene basert på forhold som ikke er riktig. Tilgang
732 til fakta tvinger mediene til å omtale saken på en mer korrekt måte, samtidig som det gir
733 samfunnet et bedre vern mot justismord.

734

735

736 **DISSENS 6, 7 og 8**

737

738 **Dissensbegrunnelse:**

739 Etersom tiden går blir bevis mer usikre og faren for feilaktige domfellelser øker. Politi og
740 påtalemyndigheten skal være under et visst press for å få saker oppklart, og man skal ikke
741 vente for lenge med å bringe saker til domstolen. Videre avtar behovet for straff etter hvert
742 som tiden går. Hensynene som taler mot straff blir også sterkere jo mer tid som har gått
743 siden forbrytelsen. Derfor bør ikke fristene for foreldelse fjernes. For overgrep mot barn
744 begynner foreldelsesfristen først å løpe etter at fornærmede er fylt 18 år.

745

746 **Begrunnelse for flertallsinnstilling – dissens 6:**

747 Det kan ta tiår før fornærmede som er utsatt for seksuelle overgrep mens de var barn er i
748 stand til å snakke om det. I mange tilfeller kan saken allerede være foreldet på dette
749 tidspunktet. Derfor bør foreldelsesfristen for seksuelle overgrep mot barn fjernes.

750

751 **Begrunnelse for flertallsinnstilling – dissens 7 og 8:**

752 Det kan forekomme situasjoner der mennesker som har begått straffbare handlinger ikke blir
753 straffet fordi det har gått for lang tid siden handlingen ble begått. Enkelte handlinger er av en
754 såpass grov karakter at tid ikke bør kunne brukes som straffeflukt.

755

756

757

758 **DISSENS 9**

759

760 **Dissensbegrunnelse:**

761 Konfliktråd er et viktig alternativ til tradisjonelle straffereaksjoner. For mange er det en god
762 arena å løse konflikter i, som ellers kunne krevd mye mer tid og ressurser. Konfliktråd bør
763 imidlertid bare kunne brukes frem til et visst punkt. Når et lovbrudd er alvorlig nok til å bli tatt
764 opp i en rettsak er det grunnleggende feil at konfliktråd være et av straffalternativene. Dette

765 er fullstendig i strid med gjengjeldelsesprinsippet og allmennpreventive hensyn. Dagens
766 konfliktrådsordning fungerer bra, og bør beholdes.

767

768 **Begrunnelse for flertallsinnstilling:**

769 Det er et overordnet mål å holde unge kriminelle unna fengsel. Tid i fengsel øker sjansen for
770 en kriminell løpebane senere i livet.

771

772

773 **DISSENS 10**

774

775 **Dissensbegrunnelse:**

776 Hensikten med konfliktråd er å forhindre at unge mennesker blir rekruttert til kriminelle
777 fengselsmiljøer og at de ikke skal bli fengselsgjengere. Denne muligheten bør også
778 gjelde unge mennesker over myndighetsalderen som er i en gruppe hvor
779 førstegangskriminalitet ofte forekommer.

780

781 **Begrunnelse for flertallsinnstilling:**

782 Unge Høyre følger som en hovedregel prinsippet om at man er voksen når man fyller 18 år.
783 Det er derfor naturlig at skillet også i denne sammenheng følger myndighetsalderen. De
784 regionene som allerede har et godt oppbygd prosjekt med oppfølgingsteam overfor unge
785 lovbryttere i konfliktråd, følger opp barn mellom 15 og 18 år.

786

787

788 **DISSENS 11**

789

790 **Dissensbegrunnelse:**

791 Begrunnelsene for straff er allmennpreventive hensyn, individualpreventive hensyn og
792 gjengjeldelse. Konfliktrådet oppfyller ikke gjengjeldelsesprinsippet og det allmennpreventive
793 hensynet tilstrekkelig ved alvorlig/grov kriminalitet, og bør derfor ikke være et alternativ til
794 soning i fengsel.

795

796 **Begrunnelse for flertallsinnstilling:**

797 Konfliktråd er et middel for å unngå at ungdom kommer inn i tunge kriminelle miljøer tidlig. Å
798 hindre tilbakefall i ung alder er såpass viktig at konfliktråd bør kunne brukes som
799 straffereaksjon overfor unge mennesker, også ved alvorlig kriminalitet.

800

801

802 **DISSENS 12**

803

804 **Dissensbegrunnelse:**

805 Fengsler i utlandet skaper problemer når det kommer til hvilke lover som skal gjelde for de
806 innsatte. Det er usikkert om for eksempel norsk forvaltningslov vil gjelde. Det blir
807 vanskeligere for advokatene å ha kontakt med sin klient, og det blir vanskeligere for den
808 innsatte å få besøk. Visitas-ordningen og ettervernsarbeid som begynner i fengselet får også
809 problemer. Det vil gi utfordringer når det gjelder språk og kultur, ikke minst for de som
810 arbeider i fengselet, og avhengig av land kan det også være sikkerhetsmessige utfordringer.
811 Rømninger vil kunne bli et større problem i land der Norge ikke har politimyndighet.

812

813 **Begrunnelse for flertallsinnstillingen:**

814 Fengsler er dyre å bygge og drifte, og det er et stort behov for ledig kapasitet. Å bygge
815 fengsler i utlandet vil frigjøre ledige soningsplasser i Norge. Fengslene vil ha høyere

816 standard enn de eksisterende fengslene i de aktuelle landene. Til tross for dette vil det trolig
817 ha en viss avskrekkende effekt å risikere å bli fengslet i et annet land.

818

819

820 **DISSENS 13**

821

822 **Dissensbegrunnelse:**

823 Det er ikke ønskelig med et samfunn hvor statsborgerskap legger føringer for hvordan vi
824 behandler mennesker. Uavhengig av en innsatt sitt statsborgerskap skal vedkommende
825 tilbake til samfunnet og det bør legges til rette for rehabilitering. Konfliktnivået i fengslene
826 øker når fasiliteter og soningsforhold reduseres. Av hensyn til ansatte som vil få en større
827 risiko i arbeidslivet og de innsattes rehabilitering er det ikke ønskelig å redusere forholdene i
828 fengslene.

829

830 **Begrunnelse for flertallsinnstillingen:**

831 Standarden i norske fengsler er blant de høyeste i hele verden. Formålet med dette er å
832 gjøre de innsatte i stand til å returnere til det norske samfunnet, som lovlidige borgere. Det
833 er lite hensiktsmessig å forberede innsatte på å returnere til et samfunn de ikke skal tilbake
834 til. Samtidig er standarden i ordinære norske fengsler såpass god at den for mange
835 utenlandske kriminelle ikke virker avskrekkende eller føles som en gjengjeldelse for det de
836 har gjort.

837

838

839 **DISSENS 14**

840

841 **Dissensbegrunnelse:**

842 Ved å åpne for et frivillig politi går man vekk fra prinsippet om politiets maktmonopol og gir
843 vanlige mennesker rettigheter som tidligere tilhørte politiet alene. Dette kan svekke
844 trygghetsfølelsen og tillitsforholdet mellom innbygger og politi.

845

846 **Begrunnelse for flertallsinnstillingen:**

847 Storbritannia og Canada har gode erfaringer med bruk av frivillige politistyrker. Ordningen
848 har ført til flere tusen nye politifolk i gatene, som jobber gratis og bidrar til å skape trygghet i
849 samfunnet. En slik ordning i Norge vil kunne bidra til å løse politiets mange
850 kapasitetsutfordringer, og gi lokalsamfunnet en større mulighet til å delta i det
851 trygghetsskapende og kriminalitetsforebyggende arbeidet.

852

853 **DISSENS 15**

854

855 **Dissensbegrunnelse:**

856 I Norge har befolkningen høy tillit til politiet. At politiet ikke bærer våpen bidrar til dette.
857 Tjenestemenn med våpen kan føre til dårligere kontakt med publikum, og det kan oppstå et
858 våpenkappløp med de kriminelle. Situasjoner kan tilspisse seg raskere, og våpen vil bli tatt
859 hyppigere i bruk. Vi ser for eksempel at våpenbruk i Sverige har gått opp, etter at de innførte
860 generell bevæpning.

861

862 **Begrunnelse for flertallsinnstillingen:**

863 Norge er det eneste landet i Norden, og et av få land i verden, der politiet ikke bærer våpen.
864 Fraværet av politi som bærer våpen har lenge vært et sunnhetstegn for det norske
865 samfunnet. De siste årene har imidlertid samfunnet og kriminalitetsbildet endret seg. Derfor
866 har også Politiets Fellesforbund snudd fra å være mot til å bli for generell bevæpning.
867 Årsaken til dette er primært at tjenestemenn i skarp, operativ tjeneste gjentatte ganger har

868 opplevd å havne i kraftig underlegenhet i møte med tungt kriminelle. Det kan i verste fall føre
869 til at politiet blir nødt til å utsette seg for unødig fare, eller bli en passiv tilskuer til handlinger
870 de kunne forhindret med våpen.

Unge Høyres Landsforbund
Postboks 1352 Vika – 0113 Oslo
Telefon 22 82 90 90 – Telefax 22 82 90 92
Info@ungehoyre.no - ungehoyre.no

UNGE HØYRE ØNSKER
ET SAMFUNN DER ALLE
HAR FRIHET TIL - OG
ANSVAR FOR Å SKAPE
SITT EGET LIV, FORME
SIN EGEN FREMTID OG
TA ANSVAR FOR SINE
MEDMENNESKER.

**FRIHET
MANGFOLD
TOLERANSE**